

18. Študijski dnevi Slovenske krovne zveze za psihoterapijo od 4. do 6. 6. 2021 v spletni obliki

Socialne dimenzije psihoterapije – vloga psihoterapevta/ke v družbenem dogajanju

Social dimensions of psychotherapy – the role of a psychotherapist in the social field

Nagovor predsednice Slovenske krovne zveze za psihoterapijo

Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Letošnja tema Študijskih dni *Socialne dimenzije psihoterapije – vloga psihoterapevta/ke v družbenem dogajanju* se je porodila iz globalne korona krize, ki nas je potisnila v stisko ne glede na to, na kateri celini živimo. Porodila se je tudi iz naše potrebe, da jo bolje razumemo in se o njej pogovarjamo. Da si kot psihoterapevti namenimo čas in skupaj reflektiramo družbeno dogajanje v sedanji krizi in našo vlogo v njej. In ne nazadnje, da spomnimo strokovno in laično javnost, da obstajamo, da delujemo strokovno in da kvalitetno prispevamo k višji ravni duševnega zdravja v Sloveniji.

Nedavne raziskave (EAP: A Survey on Psychotherapy in Europe during the Covid-19 Lockdown 2020, www.skzp.si) so pokazale, kako pomembno vlogo smo psihoterapevti različnih psihoterapevtskih šol in pristopov v Evropi odigrali v času pandemije. Uspešno smo se prilagodili, si namestili različne spletne aplikacije in nadaljevali terapevtske pogovore preko ekranov. To seveda nikakor ne more nadomestiti srečanj v živo, a je kot edina možnost dobrodošel način za ohranjanje smiselnega stika in nadaljevanje terapevtskega procesa. Kot prostovoljci pa smo se v velikem številu vključevali v nudenje psihosocialne podpore.

Raziskave (EAP, NIJZ) tudi kažejo, kako hude socialne in duševne stiske doživljajo ljudje. Na prvem mestu je osamljenost zaradi socialne izolacije. Ne le za ljudi, ki živijo sami, ampak tudi za tiste, ki živijo v družinah, v katerih prevladujejo odnosi, ki škodljivo vplivajo na družinske člane. Pridružujeta se ji anksioznost in depresija z vsemi znanimi simptomi. Vse bolj pa postaja prepoznana tudi utrujenost od tehnologije.

Ritem in način življenja, kot smo ga poznali doslej, se je torej porušil, kar je pripeljalo do resnih socialnih in duševnih stisk. Dovolj hudih, da nas silijo v resen eksistencialni razmislek, kar je glavni namen krize – preseganje avtomatizmov, zavestno odločanje o vrednotah, po katerih želimo živeti, in prevzemanje odgovornosti.

Na globalni ravni smo se znašli v akutni situaciji, v katero smo se pripeljali z iluzijo ločenosti. Tako dolgo smo delovali na podlagi strahu za preživetje, da je postal v naši psihi glavna, čeravno nezavedna dinamika. Iluzija ločenosti nam omogoča, da skrbimo predvsem zase in svoje najožje somišljenike, pri čemer so grabežljivost, nepoštenost in predanost materialnemu svetu predstavljene kot vrednote. Hkrati nam preperečuje naslednji korak v razvoju – vstop v stanje zavedanja, da zmoremo ljudje živeti po višjih merilih in razvijati višje kvalitete, kot so sodelovanje in nudenje medsebojne pomoči, ustvarjalno prilaganje, skrb za naravo ...

Obstoječo kolektivno krizo tako lahko razumemo kot nujno in namenjeno evoluciji. Informira nas, da smo kot družba obtičali na polu materializma, s katerega moramo skozi proces zorenja iskati izhod. To je naloga tako za posameznike kot za organizacije in države.

Kakšna je torej vloga psihoterapevta/ke v družbenem dogajanju? Gledano iz globinske paradigme, psihoterapevt bolj kot katerikoli drug poklicni profil pozna delovanje človekove psihe. Če je s klientom zgradil dovolj dobro delovno alianso in se izkazal kot vreden zaupanja, mu je dovoljeno vstopiti v njegov notranji svet in mu stati ob strani, ko prepozna svoje različne podosebne ter potrebe in interese, ki jih te podosebne imajo. Dovoljeno mu je prisostvovati tenziji med njimi, ki jo brez dvoma lahko imenujemo kriza na osebni ravni. Poleg tega je lahko empatična priča notranjemu dialogu, ki se vzpostavi med njimi, in odpira možnosti za sobivanje z različnostmi. Nastaja neke vrste notranja demokracija – stanje, v katerem se klientovi preživetveni strahovi manjšajo, saj jih nadomestijo razumevanje, dialog in strpnost. Psihoterapevt tako pomembno prispeva k razvoju pozitivnih osebnostnih lastnosti v posamezniku in s tem posredno v družbi.

Psihoterapevtova vloga pa je lahko tudi aktivnejša. V poznavanju družbenih vsebin, ki ljudem poglobljajo stisko, se poda iz zasebnosti svoje terapevtske sobe in javno zagovarja vzpostavitev socialne, izobraževalne in zdravstvene politike, ki vodi v razvoj in boljše duševno zdravje. Zavzema se za nujno potrebne spremembe na sistemski ravni, za etiko sodelovanja, dialoga in ravnovesja med različnimi družbenimi/strokovnimi skupinami. Psihoterapevt v svoji aktivni vlogi tako predstavlja most med individualnim in kolektivnim ter med tistimi, ki psihoterapevtsko pomoč potrebujejo, in tistimi, ki o njej odločajo.

Nadaljnje vloge psihoterapevta v družbenem dogajanju in načine, kako doprinesiti h kvalitetnejšemu sodelovanju za skupno dobro, pa bomo odkrivali skupaj na letošnjih Študijskih dneh.

V želji, da se ponovno srečamo v čim večjem številu, vas lepo pozdravljam.

Dr. Romana Kress, univ. dipl. psih.,
predsednica SKZP, psihoterapevtka (EUROTAS, EAP) in supervizorka

Nagovor predsednice Programskega odbora

Leto 2020 je bilo leto velikih družbenih sprememb. Prilagoditi smo se morali novi realnosti, v kateri zavoljo zdravja veljajo fizična distanca med ljudmi, nošenje mask in s tem zakrivanje čustvenega izraza, izvajanje psihoterapij na daljavo itd. Psihoterapevti/ke in tudi drugi iz poklicev pomoči smo iskali nove poti do klientov/k po telefonu, elektronski pošti ali preko računalnika. Ker so se razmere ves čas spreminjale in se še naprej spreminjajo, smo doslej že večkrat vzpostavili in prekinili stik z različnimi vidiki situacije – v geštalt terapiji bi rekli, da se moramo ustvarjalno prilagajati razmeram.

Korona kriza je izziv za naše zdravje in življenje, kakršno smo poznali pred pandemijo. Tesnoba, depresivnost, travma, jeza, strah in negotovost so v ospredju pri klientih/kah in tudi terapevtih/kah, pričakovati pa je, da se bo obseg duševnih težav zares pokazal, šele ko se bo pandemija končala.

Soočamo se z globalno krizo na socialnem in ekonomskem področju, ki je po eni strani grožnja za osnovne človekove pravice, po drugi strani pa se ponuja priložnost, da se psihoterapevti/ke aktivno vključimo v družbeno dogajanje ter s tem zavzamemo odgovorno držo zunaj terapevtske sobe. Bi lahko psihoterapevti/ke z javnim zagovarjanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin ne glede na spol, raso, spolno usmerjenost, premoženje ali versko prepričanje pomembno doprinesli k strpnosti družbe? Ali lahko psihoterapevti/ke pomagamo povrniti upanje in dostojanstvo ljudem tudi z aktivnim vključevanjem v (socialno) politiko?

Prepričana sem, da mnogi med vami že prispevate k strpnosti družbe s svojim delom z ranljivimi skupinami, z delom v multikulturnem okolju, z zagovorništvom za človekove pravice ali s terapevtskim delom na področju kriznih intervencij, travme ali žalovanja. Tudi v Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo smo prepoznali pomen našega vključevanja v družbeno dogajanje in zato marca 2020, v prvem valu epidemije, ustanovili Skupino za psihosocialno podporo, ki je načrtovala in uvedla priključitev psihoterapevtov/k v akcije

Civilne zaščite, NIJZ, Mestne občine Ljubljana in Rdečega križa OE Ljubljana za pomoč prebivalcem med epidemijo. Več kot 130 študentov/k psihoterapije in psihoterapevtov/k je delovalo na telefonih za psihosocialno prvo pomoč prebivalcem. Oblikovali smo nov zavihek na spletni strani, ki vsebuje različne informacije o psihosocialni pomoči ter strokovne in etične smernice za nudenje pomoči po telefonu. Prav tako smo dokazali, da zmoremo v kriznih razmerah stopiti skupaj in delovati v skupno dobro ob boku z drugimi institucijami.

Iz te izkušnje že lahko sklepamo, da lahko psihoterapevti/ke doprinesemo k reševanju kriznih razmer in k spremembam v družbi. Na letošnjih Študijskih dneh bomo skupaj raziskovali možnosti, da ostanemo del družbenega dogajanja. Pripravili smo štiri plenarna predavanja in diskusijo vodilnih slovenskih in tujih strokovnjakov, predavanje članic Častnega razsodišča SKZP, različne delavnice in spremljevalni program, s katerimi vam želimo omogočiti dostop do aktualnih tem in z izkustvenim delom spodbuditi vaše razmišljanje o možnostih vključevanja v družbeno dogajanje. Vabljeni, da se nam pridružite.

Dr. Ivana Kreft Hausmeister, spec. klin. psih.,
geštalt izkustvena psihoterapevtka (EAP, EAGT),
predsednica Programskega odbora 18. Študijskih dni za psihoterapijo SKZP

Dear psychotherapists, students of psychotherapy, various professionals from the helping professions, colleagues, you are kindly invited to join us at

**The 18th Study Days of Slovenian Umbrella
Organization for Psychotherapy (SUAP)**

**“Social Dimensions Of Psychotherapy –
the Role of a Psychotherapist in the Social Field”**

**that will take place online
from 4th to 6th June 2021**

We are facing a global crisis in the social and economic field that on the one hand is a threat to basic human rights, and on the other hand offers the opportunity for psychotherapists to be actively involved in social events and thus take a responsible position outside their office. Can psychotherapists make a significant contribution to the tolerance of society by publicly defending human rights and fundamental freedoms regardless of gender, race, sexual orientation, wealth, or religious belief? Can psychotherapists also help restore people's hope and dignity through active involvement in (social) politics?

This is a unique opportunity to listen to the leading experts in the field. We present a special offer to all English-speaking participants to join us for a reduced price of **30 €** per lecture or **75 €** for all 3 lectures.

Online application form:

<https://www.skzp.si/studijski-dnevi-2021/application-form/>

For further information, please contact us at:

registrationsd@skzp.org

Kratke predstavitve plenarnih predavateljev/ic in povzetki predavanj

Tomaž Flajs

Družbena angažiranost terapevta – veš, terapevt, svoj dolg?

Ali človeško duševnost in težave, zaradi katerih se ljudje vključujejo v psihoterapijo, lahko razumemo in obravnavamo neodvisno od širšega družbenega konteksta, v katerem bivajo in znotraj katerega se gibljejo tako psihoterapevti kot klienti? Kdo in kako določa merila duševnega zdravja? Ali poklic psihoterapevta poleg zavezanosti etičnemu kodeksu in strokovnim standardom vključuje tudi elemente širše družbene odgovornosti? Kakšna naj bi bila drža psihoterapevta v odnosu do družbenih dogajanj?

To je nekaj vprašanj, v katera se bomo poglobili na predavanju. Cilj predavanja ni ponujanje nekih dokončnih, splošno veljavnih odgovorov, temveč predvsem senzibilizacija za žal vse prepogosto prezrto širšo družbeno dimenzijo psihoterapevtskega poklica. Predavatelj upa, da bo svoje kolege s predstavitvijo svojih stališč in izkušenj spodbudil k lastnemu razmisleku in s tem k vzpostavljanju lastne reflektirane drža do te tematike. Pojem duševnega zdravja se mu namreč kaže kot nekaj, kar obsega ne le zasebno, temveč tudi socialno, ekonomsko, kulturno in politično problematiko. Pri tem se pridružuje Paulu Goodmanu in njegovemu vprašanju: ali je možno biti psihično zdrav v bolni družbi?

Na predavanju bo predavatelj opredelil svoje razumevanje družbene angažiranosti ter poskušal utemeljiti potrebo in nujo po družbeni angažiranosti psihoterapevtov tudi v okviru aktualne korona krize. Na koncu pa bo predstavil nekaj konkretnih projektov s širšo družbeno noto, ki so potekali ali še potekajo v okviru Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, skupaj z idejami, kaj bi se še dalo narediti.

Tomaž Flajs je geštalt psihoterapevt z Evropsko diplomo iz psihoterapije, ki jo podeljuje Evropska zveza za psihoterapijo (EAP), in redni član Evropske zveze za geštalt terapijo (EAGT) s certifikatom za supervizorja. Iz geštalt psihoterapije je diplomiral na britanskem inštitutu GPTI in je nosilec certifikata strokovnosti inštituta GATLA iz Los Angelesa. Od leta 2015 do 2019 je bil predsednik Slovenske krovne zveze za psihoterapijo SKZP, v letih od 2004 do 2016 pa predsednik Slovenskega društva za geštalt terapijo SLOGES. Je soustanovitelj in direktor GITA Inštituta za geštaltsko terapijo, Ljubljana, kjer v sodelovanju

z mednarodno priznanimi strokovnjaki s področja geštalt psihoterapije izvaja psihoterapevtsko izobraževanje. Poleg tega poučuje tudi v tujini kot gost inštitutov v Nemčiji, Gruziji, Rusiji, na Hrvaškem in na Kitajskem. Kot psihoterapevt ima dolgoletne izkušnje dela s posamezniki, pari in skupinami.

Joanna Kato

Podpora človekovemu dostojanstvu ni samo ena zgodba

Sobota, 5. junij ob 9.30

Povzetek:

V svojem predavanju bo razmišljala o pomenu terapevtove prisotnosti za kliente ne samo v terapevtski sobi, ampak tudi preko posredovanja in vplivanja na socialno polje. Govorila bo o terapevtih, ki so vključeni v družbeno in politično področje od začetka geštalt pristopa. Ustanovitelja geštalta Fritz in Laura Perls sta bila begunca. Laura je verjela, da je psihoterapija politično delo, »ko ljudje začnejo razmišljati neodvisno«. Paul Goodman, sociolog, pisatelj, pacifist in anarhist, je bil prisoten in vključen v družbenih gibanjih. Njegove govore bi z lahkoto citirali še danes.

V današnjem času je zunanji svet vstopil v terapevtsko sobo. Kako pa vpliva na terapevtsko dogajanje? Kakšno je naše stališče do tega? Kdaj smo pripravljeni nuditi terapijo? Predavateljica vas bo povabila k pogovoru o teh temah in ponudila eksperimente v podporo diskusiji, slišanju več glasov in ne samo »ene zgodbe«. V tem duhu se bo sklicevala na delo ljudi v ospredju in pokazala na možnosti podpore dela ljudi v ozadju. Predstavila bo mednarodne projekte, ki jih izvaja Odbor za človekove pravice in družbeno odgovornost pri EAGT v Ukrajini, na grških otokih, v Belorusiji in Južni Ameriki. Upa, da vam bodo nekatere od teh idej v navdih.

*Če vam je všeč ali ne, vaši geni imajo politično preteklost,
vaša koža političen odsev,
vaše oči politični naklon.
Karkoli rečete, odmeva,
česarkoli ne rečete, govori zase.
Torej, kakorkoli že, govorite o politiki.
Wisława Szymborska: Smo otroci naše dobe*

Joanna Kato je magistra psihologije, geštalt terapevtka, supervizorka in učiteljica. Je predsednica Odbora za človekove pravice in družbeno odgovornost pri EAGT. Je poljskega rodu, vendar že 25 let živi in dela v Grčiji. Večinoma dela v svoji zasebni praksi in uči v različnih državah. Ker je tudi sama priseljenka, je članica in prostovoljka pri Babel Day Centre v Atenah v Grčiji, organizaciji, ki nudi pomoč pri skrbi za duševno zdravje priseljencev in beguncev. Je predsednica Odbora za človekove pravice in družbeno odgovornost pri Evropski zvezi za geštalt terapijo (EAGT), aktivna članica Grške zveze za geštalt terapijo (H. A. G. T.) in članica EAP. Od leta 1977 deluje na področju človekovih pravic, in sicer je delala v številnih nevladnih organizacijah. Več o Joanni si lahko preberete na njeni spletni strani www.joannakato.com.

Dr. Vlasta Jalušič

Ekstremni (politični) dogodki in človeška pogojenost: upor, sprijaznjenje in/ali preživetje?

Kaj se zgodi, ko se – ne po svoji volji – najdemo v neki neobičajni, ekstremni politični ali družbeni situaciji, v kateri smo kot človeška bitja bistveno omejeni glede možnosti našega delovanja? Kako to vidijo neposredno prizadeti in kako tisti, ki so »gledalci« ali sopotniki? Kakšen je (lahko) naš odziv? Kakšne so možnosti in morebitne zagate »intervencije«, ki je širše družbeno, kulturno in politično pogojena? Kakšne so lekcije teh situacij za »normalne« čase?

V predavanju se bo predavateljica skozi premislek izkustva, življenjskih zgodb, miselnih nastavkov ter refleksije nekaterih sodobnikov 20. stoletja poskusila dotakniti vprašanja delovanja in presoje v časih ekstremnih političnih in družbenih situacij. Konzultirala bo »primere« nekaterih znanih mislecev in avtorjev, ki so bili v takih situacijah, se – vsak na svoj način – spopadali z njimi ter nam zapustili možnost uvida v njihovo izkustvo: Hannah Arendt, Viktor Klemperer, Ernest Fraenkl, Primo Levi, pa tudi enega od primerov iz naše nedavne preteklosti – Aleksandar Todorović.

Dr. Vlasta Jalušič je ustanoviteljica Mirovnega inštituta. Kot izredna profesorica predava tudi na Študiju politike, etike in družbe na Univerzi na Primorskem. Leta 1996 je na Dunajski univerzi doktorirala iz političnih ved. Je avtorica in prevajalka več knjig, člankov in poglavij v knjigah na temo ženskega gibanja, feminizma, (ne)enakosti spolov, politične teorije, nasilja, vojne in kolektivnih zločinov ter odlična poznavalka Hannah Arendt (prim. bibliografija). Kot dolgoletna

aktivistka proti diskriminaciji in za enakost spolov je bila vključena v številne feministične mreže in aktivnosti za človekove pravice.

Več let je bila kolumnistka tednika Mladina. Predavala je tudi na Univerzi v Ljubljani, gostovala kot profesorica in raziskovalka na Centralnoevropski univerzi v Budimpešti, na Univerzitetnem študijskem centru za mirovne študije v Stadtschlainingu v Avstriji, na Univerzi v Sarajevu, na Inštitutu za humanistične vede na Dunaju in na Svobodni univerzi v Berlinu. Ob številnih raziskavah dela tudi na mednarodnem razvojnem področju – ustanovila je ženski center (Nyami-rambo women's centre) v revni četrti Kigalija ter o tem posnela dokumentarni film. Kot ustvarjalka na področju likovne umetnosti se v zadnjih letih posveča tudi slikarstvu in estetiki.

Andrew Samuels

Psihoterapija in politika: vrhunec in prispevek k spremembi – ali narcistična izguba časa, ki služi izključno terapevtu?

Nedelja, 6. junij ob 9.30

Povzetek:

V zadnjih dvajsetih letih smo priča »političnemu obratu« v vseh terapijah. To je na neki način ponovno ustvarjanje prvotne radikalne narave vseh terapij, predvsem pa psihoanalize. Andrew Samuels je bil v ospredju tega mednarodnega pojava tako s svojim delom pri gibanju Analiza in aktivizem kakor tudi s svojimi knjigami, kot so *The Political Psyche* (1993), *Politics on the Couch* (2001) in *A New Therapy for Politics?* (2016). Je pionir in navdušenec nad povezovanjem terapevtskega načina razmišljanja s sodobno politiko.

Toda Andrew je tudi nekoliko v dvomih in zaskrbljen, ker v svojem navdušenju nad političnim obratom na našem področju terapevti spregledujemo bistveno, in sicer, da imamo v resnici zelo malo prispevati. Njegov cilj bo torej ustvariti nekakšen manifest, ki bi lahko pomagal, da se želja terapevtov prispevati k družbi tudi zares uresniči. V svojem predavanju bo Andrew uporabil refleksijo in samorefleksijo vključno s strogo in razkrivajočo samokritiko. Eden od ciljev je ustvariti prostor, v katerem bodo udeleženci lahko ugotovili, kakšno je njihovo stališče o vlogi psihoterapije v družbi. V pomoč temu bodo povabljeni k izkustvenemu delu.

Dr. Andrew Samuels je londonski jungovski analitik (čeprav se predstavlja preprosto kot terapevt), univerzitetni profesor, avtor, politični svetovalec in aktivist. Pisal je o številnih pomembnih področjih, kot so vodenje, gospodarstvo, podnebne spremembe, rasa in antisemitizem, spol in politike spola ter o vlogi (če jo sploh ima) političnega nasilja pri doseganju sprememb. Njegove številne knjige so prevedene v 21 jezikov. Na voljo je tudi spletna stran www.andrewsamuels.com s številnimi posnetki nagovorov, ki jih imenuje »Andrewovo pritoževanje« (Andrew's Rants).

Short presentations of key speakers and abstracts of plenary lectures

Joanna Kato

Supporting Human Dignity is not a single story

Saturday, 5th June at 9.30 CEST

Abstract:

In my lecture, I will reflect of the importance of being present to clients not only in a therapy room but also in intervening and influencing the social field through it. I will talk about therapists who have been involved in the social and political field from the very beginning of our approach. The founders of Gestalt – Fritz and Lora Perls – were refugees. Lora believed that psychotherapy is political work – “when people start to think independently”. Paul Goodman, a sociologist, writer, pacifist and anarchist, was present and involved in social movements. His speeches could easily be quoted today.

Today the outside world has entered the therapy room – how is it influencing the therapeutic situation? Where do we stand in it? When are we ready to provide therapy? I will invite you to discuss these matters and offer experiments to support the dispute and hear more voices – not only a “single story”. In this spirit I will refer to the work of front-line workers and point at the possibilities to support their work from a second or third line perspective. I will speak about the international projects carried by the Human Rights and Social Responsibility Committee of EAGT in Ukraine, the Greek islands, Belarus and South America.

I hope some of these ideas can be an inspiration for you.

*Whether you like it or not,
your genes have a political past,
your skin, a political cast,
your eyes, a political slant.
Whatever you say reverberates,
whatever you don't say speaks for itself.
So either way you're talking politics.
Wisława Szymborska, "We are children of our age"*

Joanna Kato is a mgr. psychologist, Gestalt therapist, supervisor and trainer. She originates from Poland but has lived and worked in Greece for the last 25 years. Currently she works mostly in private practice, but being a migrant herself, she is also an associate and volunteer at Babel Day Centre (offering mental health care for migrants and refugees) in Athens, Greece. Joanna trains internationally. She is the current chair of the Human Rights and Social Responsibility Committee of EAGT and an active member of the Greek Association of Gestalt Therapy (H.A.G.T.). She has been involved in the field of human rights since 1997, has worked in several NGOs, is an E.A.P. member and an ECP holder. www.joannakato.com

Andrew Samuels

Psychotherapy and Politics: A Cutting Edge and Transformative Contribution – OR a Narcissistic Total Waste of Time Only of Use to the Therapists?

Sunday, 6th June at 9.30 CEST

Abstract:

We have seen a "political turn" in all the therapies in the past twenty years. In a way, this is a recreation of the original radical nature of all the therapies, but especially psychoanalysis. Andrew Samuels has been in the forefront of this international phenomenon, in his work with the Analysis and Activism movement and his books such as *The Political Psyche* (1993), *Politics on the Couch* (2001), and *A New Therapy for Politics?* (2016). He is a pioneer and an enthusiast for the linking of therapy thinking and contemporary politics.

But Andrew is also a little sceptical and concerned that, in our excitement for the political turn in our field, we therapists are missing the point about how

little we really have to contribute. So Andrew will produce a sort of Manifesto that might help to make the wish to contribute to society on the part of therapists turn into a reality.

In the talk, Andrew will employ reflection and self-reflection, including stringent and revealing self-criticism. One aim is to construct a space in which people can work out where they really stand in relation to psychotherapy and society. To assist in this, there will be some online experiential work asked of the participants.

Andrew Samuels is a London-based Jungian analyst (though he just calls himself a therapist), university professor, author, political consultant and activist. He has written in many relevant areas such as leadership, the economy, climate change, race and anti-Semitism, gender and sexual politics, and the role (if any) of political violence in making change possible. His many books are in 21 languages. There is a website with numerous video talks that he calls "Andrew's Rants": www.andrewsamuels.com.

Diskusija

Miran Možina in Stefano Carta

Darilo psihoterapije: Kako ponovno vzpostaviti medsebojno komunikacijo in sodelovanje v času polarizacij?

Petek, 4. junij ob 13.30

Diskusijo bo vodila doc. dr. Lea Šugman Bohinc

Povzetek:

Sociolog Francis Fukuyama je poudaril, da se je v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja v zahodnih družbah pri prehodu iz industrijske v informacijsko družbo zgodil »veliki prelom« s stranskimi učinki: naraščajoča neenakost, revščina, zdravstvene težave, velike spremembe v rodnosti in družinski strukturi, zmanjševanje ravni zaupanja (socialnega kapitala) in zmaga individualizma nad skupnostjo. Množično proizvodnjo kot osnovo bogastva, političnega vpliva in družbene interakcije je nadomestilo znanje.

Koronska kriza je kot povečevalno steklo, ki nam kaže, kakšni so naši družbeni odnosi. Ali nam je usojeno drseti v vedno večjo polarizacijo med bogatimi

in revnimi, redno in začasno zaposlenimi, moškimi in ženskami, starimi in mladimi, belimi in črnimi, ali obstaja razlog za pričakovanje, da je »prelom« zgolj začasno stanje in da se bodo družbe prevrednotile (preuredile) same? In če bi lahko prišlo do prevrednotenja (preurejanja), kakšno obliko bodo prevzele?

V Sloveniji so psihoterapevti pripadniki marginalizirane, politično zapostavljene manjšine. Na ta marginalizirani položaj ne moremo gledati le kot na slabost, temveč tudi kot na prednost ali dragoceno priložnost, kajti zgodovina naše civilizacije je polna primerov, ko so manjšine ustvarjale alternativne narative in dejanja, ki so prispevala k svobodi, enakosti, pravičnosti in bratstvu. Psihoterapevti lahko veliko ponudijo. Eden od darov psihoterapije v času naraščajočih polarizacij je lahko premislek o našem delovanju v smislu kartezijanskega dualizma uma proti materiji, posameznika proti družbi, osebnega proti političnemu, intimnega proti javnemu, psihološkega proti socialnemu, Boga proti človeku, elite proti ljudem, izbrane rase proti drugim, naroda proti naciji in človeka proti okolju.

Po Grahamu Barnesu je zdravilno sporočilo psihoterapije, da je duševna motnja ali psihopatologija prekinitev komunikacije med ljudmi, psihoterapija pa omogoča razvoj komunikacije in zdravljenje s pomočjo komunikacije. Večina svetovnih težav izvira iz pomanjkanja medsebojne komunikacije in sodelovanja. Psihoterapija bi morala biti zgled, kako bi lahko medsebojno komunikacijo in sodelovanje ponovno vzpostavili s prepričevanjem, in ne s silo, kajti civilizacija se je začela, ko je komunikacija s prepričevanjem nadomestila surovo silo. Civilizacija se oblikuje prek mrež pogovorov in jezika prepričevanja.

Razprava o teh temah bo vključevala opis številnih oblik povezanosti in komunikacije, izraženih s tem, kar Bion imenuje »jezik dosežkov« v psihoterapiji, svetovanju ali asistenci v družbenopolitičnem okviru. Razlikovali bomo med »izvajati psihoterapijo« in »delovati psihoterapevtsko«, iz česar bomo izpeljali razpravo o naravi specifične pravice do katerekoli psihoterapevtske intervencije, zlasti v luči vprašanja »psihiatrizacije«. Predstavili in obravnavali bomo klinične in neklinične primere.

Mag. Miran Možina je doktor medicine, specialist psihiater, psihoterapevt in supervizor. Od leta 1986 do 1992 delal kot psihiater v psihiatrični bolnici Vojnik pri Celju, nato pa je svojo delovno pot nadaljeval v svoji zasebni psihoterapevtski praksi v Ljubljani, kjer je delal do 1997. leta. V letih od 1994 do 2008 je delal kot asistent na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani, od 1983 do 2006 pa vodil razne dobrodelne projekte psihosocialne pomoči za otroke, mladostnike, njihove družine in za uporabnike psihiatrije v Društvu ODMEV. Leta 2003 je prejel Evropsko diplomu za psihoterapijo (EDP) Evropskega združenja za psihoterapijo (EAP). Od leta 2008 do septembra 2013 je bil direktor Slovenskega inštituta za psihoterapijo,

od leta 2013 pa je direktor ljubljanske podružnice Univerze Sigmunda Freuda. Tam je tudi predavatelj, supervizor, učni terapevt, vodja izobraževanja iz systemske psihoterapije in strokovni vodja psihoterapevtske ambulante za otroke in mladostnike. Je tudi gost predavatelj na matici Univerze Sigmunda Freuda na Dunaju. Od leta 1998 do 2006 je bil podpredsednik Slovenske krovne zveze za psihoterapijo (SKZP), nato do 2009 njen predsednik. Je ustanovitelj in odgovorni urednik Slovenske revije za psihoterapijo Kairos. Leta 2007 je dobil zlato priznanje SKZP za razvoj psihoterapije. Od leta 2004 vodi prizadevanja za normativno ureditev psihoterapije v Sloveniji, ki bi psihoterapijo uveljavila kot samostojni poklic in avtonomno akademsko disciplino.

Dr. Stefano Carta je jungovski analitik, ki je diplomiral na Inštitutu C. G. Junga v Zürichu v Švici. Živi med Rimom in Cagliarijem v Italiji. Je profesor za dinamično in klinično psihologijo ter etnopsihologijo na Univerzi v Cagliariju v Italiji. Specializiral se je za psihosomatsko medicino, geštalt, bioenergetsko psihoterapijo, systemsko družinsko terapijo in analitično psihologijo. Deluje kot povezovalni član Mednarodnega združenja analitične psihologije v Sloveniji in je strokovni vodja izobraževanja iz jungovske psihoterapije na podružnici Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani.

Je častni profesor na Oddelku za psihoanalitične študije Univerze v Essexu v Veliki Britaniji, član Centra za travmo, azil in begunce Univerze v Essexu v Veliki Britaniji, član Mednarodnega združenja za analitično psihologijo in Združenja za analitično psihologijo v Italiji (AIPA), najstarejšega jungovskega psihoanalitičnega združenja v Italiji, katerega predsednik je bil v letih 2002–2006. Bil je predstavnik Italije pri Mednarodni zvezi psiholoških znanosti pri Združenih narodih in svetovalec za Unesco, za katerega je izdal tri zvezke z naslovom Psihologija za Enciklopedijo sistemov za podporo življenju.

Leta 1993 je v Italiji ustanovil prvo raziskovalno skupino za etnopsihologijo, ki se ukvarja s kliničnimi posegi in znanstvenimi raziskavami na tem področju. Kot svetovalec se je ukvarjal z etnopsihologijo v begunskem taborišču Daadab v Keniji in v Ruandi. Nadzira in izvaja svetovalne dejavnosti in psihoterapijo z migranti v Italiji ter nadzoruje več centrov, ki spadajo v nacionalni sistem za zaščito azilantov in beguncev (»Sistema di protezione per richiedenti asilo e rifugiati«).

Je glavni urednik najstarejše jungovske revije v Italiji – Rivista di Psicologia Analitica, šest let (2013–2019) pa je deloval tudi kot namestnik urednika za European Journal of Analytical Psychology. Gostoval je v Nemčiji, Švici, Veliki Britaniji, ZDA, na Japonskem, v Sloveniji, Grčiji in na Danskem ter objavil več kot 90 člankov in knjig. Leta 2019 je bil gostujoči profesor na Univerzi v Kjotu na

Japonskem. Oktobra 2020 je bil soorganizator konference o analizi in aktivizmu v San Franciscu v ZDA.

Ana Matijević in Metka Furlani

Vzroki in posledice kršenja meja spolne nedotakljivosti v psihoterapiji

Spolna zloraba je lahko za posameznika izredno travmatičen dogodek, ki za seboj pusti dolgotrajne in nepopravljive posledice. Kršenje meja spolne nedotakljivosti v okviru psihoterapevtskega procesa pa te posledice še poglobi, saj gre velikokrat za retravmatizacijo klienta oz. njegovo podoživljanje že doživetega. Vsak psihoterapevt, ki svojo moč, vpliv in zaupanje zaradi nepredelanih vsebin izkoristi za zadovoljevanje lastnih nepotešenih spolnih ali drugih potreb, je v hudem etičnem prestopku. Tak odnos v nobenem primeru ne predstavlja pozitivne ali korektivne izkušnje. Žal storilci niso obrobni psihoterapevti, temveč v stroki uveljavljeni kolegi, kar je svarilo, da vsakdo izmed nas lahko stopi na ta spolzki teren. Kljub teži teme pa ji je v teoretični in raziskovalni literaturi posvečenega premalo prostora. Sočasno na častna razsodišča prihajajo prijave kršenja spolnih meja, kar vodi v potrebo po širšem diskurzu o tej problematiki znotraj psihoterapevtske stroke.

Predavanje, ki bo vključevalo vprašanja in diskusijo, je pripravljeno predvsem iz preventivnih razlogov in z namenom ozaveščanja psihoterapevtov, klientov, edukantov, študentov in splošne javnosti. V prvem delu se predavanje osredotoči na nezavedne mehanizme psihoterapevta, ki namesto predelave psiholoških pojavov, ki vzniknejo v terapevtskem odnosu, psihoterapevta zapeljejo v odigravanje le-teh. Neozaveščeni mehanizmi so namreč vzrok za zdrs v držo, iz katere ni več poti nazaj. V drugem delu pa predavanje razgrne negativne posledice kršenja meja tako za klienta kot tudi za psihoterapevta. Na strani klienta govorimo o neposredni in posredni oškodovanosti, oškodovanost psihoterapevta pa je odvisna predvsem od stopnje prepoznavnosti težave z njegove strani ter od pristopa institucij k reševanju teh kršitev.

Ana Matijević je psihoanalitična psihoterapevtka, članica Evropskega združenja psihoanalitičnih pristopov – Slovenija (EZPPS), članica Častnega razsodišča v Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo (SKZP) in članica Slovenskega društva za skupinsko analizo (SDSA). Dela v zasebni psihoterapevtski praksi.

Metka Furlani je univ. dipl. sociologinja, certificirana psihodinamska psihoterapevtka, učna terapevtka in supervizorka z Evropsko diplomom iz psihoterapije (EAP) je članica Evropskega združenja psihoanalitičnih pristopov – Slovenija (EZPPS) ter članica Častnega razsodišča v Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo (SKZP). Je avtorica člankov »Telo in dotik v psihodinamski psihoterapiji«, »Dotik gradi mostove med nami« ter »Zdravljenje posledic travme – posilstvo deklice in reviktimizacija z dolgoletno spolno zlorabo«. Pri svojem delu se opira na psihoanalitično teorijo, ki jo dopolnjuje in nadgrajuje s telesno psihoterapijo. Z namenom lažjega čustvenega odpiranja in izražanja klientov v delo vključuje tudi kreativne tehnike, kot so igre vlog, fantazijska potovanja, risanje, delo s peskovnikom idr. S klienti dela individualno in v skupini v zasebni psihoterapevtski praksi v Ljubljani.

Discussion

Miran Možina and Stefano Carta

The gift of psychotherapy: How to re-establish intercommunication and cooperation in time of polarizations?

Friday, June 4th at 13.30 CEST

doc. dr. Lea Šugman Bohinc will lead the discussion

Abstract:

Sociologist Francis Fukuyama pointed out that »the great disruption« from industrial to information societies that happened in the 1960's and 1970's in Western societies came with side effects: increasing levels of inequality, poverty, health problems, massive changes in fertility and family structure, decreasing level of trust (social capital) and the triumph of individualism over community. Knowledge has been replaced by mass production as the basis of wealth, political influence and social interaction.

Corona crisis is like a magnifying glass, showing us the essence our social relationships. Are we fated to slide into ever-increasing levels of polarization between rich and poor, regularly and precariously employed, men and women, old and young, white and black, or is there a reason to expect that the disruption is merely a temporary condition and that societies will renorm (reorder) themselves? And if renorming (reordering) could take place, what form would it take?

In Slovenia, psychotherapists are members of a marginalized, politically neglected minority. This marginalized position can be seen not only as a weakness but as an advantage or precious opportunity, because the history of our civilization is full of examples where minorities created alternative narratives and actions that have contributed to freedom, equality, justice and brotherhood. Psychotherapists have much to offer. One of the gifts of psychotherapy in time of increasing polarizations can be the reconsideration of our operations in terms of a Cartesian dualism of mind versus matter, individual versus society, personal versus political, intimate versus public, psychological versus social, God versus man, elite versus people, chosen race versus others, nation versus nation and man versus environment.

According to Graham Barnes, the healing message of psychotherapy is that mental disease or psychopathology is the breaking down of communication between people, and psychotherapy allows a development of communication and healing through communication. Most of the world's troubles derive from lack of intercommunication and cooperation. Psychotherapy should give an example how the intercommunication and cooperation could be re-established by persuasion and not by force, because civilization began when communication through persuasion replaced brute force. Civilization constitutes itself through networks of conversations and language of persuasion.

The discussion around these themes will involve a description of the many forms that relatedness and communication, expressed by what Bion called »language of achievement«, may take within psychotherapy, counseling, or assistance within a socio-political frame.

A distinction between doing psychotherapy and being psychotherapeutic will be shown and will serve as a basis for a discussion of the nature of the specific entitlement of any psychotherapeutic intervention, especially in relation to the issue of »psychiatrization«. Clinical and non-clinical examples will be provided and discussed.

Miran Možina worked as a psychiatrist in Vojnik psychiatric hospital near Celje from 1986 to 1992, and then continued his career in his private psychotherapeutic practice in Ljubljana, where he worked until 1997. From 1994 to 2008 he worked as an assistant professor at the Faculty of Social Work in Ljubljana. From 1983 to 2006, he participated in and led various charitable projects of psycho-social assistance for children, adolescents, their families and for psychiatric users in the association Odmev. In 2003 he received the European Diploma in Psychotherapy (EDP) from the European Association for Psychotherapy (EAP). From 2008 to September 2013 he was the director of the Slovenian

Institute of Psychotherapy. He is the director of the Ljubljana branch of the Sigmund Freud University. From 1998 to 2006 he was the vice-president of the Slovenian Umbrella Association for Psychotherapy (SKZP), then until 2009 its president. He is the founder and editor-in-chief of the Slovenian journal for psychotherapy *Kairos*. In 2007, he received the SKZP Gold Award for the development of psychotherapy.

Stefano Carta is a psychologist and a Jungian analyst who graduated at the C.G. Jung Institute in Zurich, Switzerland, and a professor of dynamic and clinical psychology, and of ethno-psychology at the University of Cagliari, Italy. He has specialized in psycho-somatic medicine, Gestalt, bioenergetic psychotherapy, systemic family therapy, and analytical psychology. He is the liaison for the International Association of Analytical Psychology in Slovenia.

He is an honorary professor at the Department of Psychoanalytic Studies of the University of Essex, UK, fellow of the Center for Trauma, Asylum and Refugees, University of Essex, UK, member of the International Association of Analytical Psychology, and of the Associazione Italiana di Psicologia Analitica (AIPA), the oldest Jungian psycho-analytical society in Italy, of which he was the president in the period of 2002–2006. He has been the representative for Italy at the United Nations' International Union of Psychological Sciences and a consultant for UNESCO, for which he edited a three-volumes entry – Psychology – for the Encyclopedia of Life Support Systems.

In 1993, he founded the first research group in ethno-psychology in Italy devoted to clinical interventions and scientific research in this field. As a consultant, he worked in the field of ethno-psychology in the refugee camp of Daadab, Kenya, and in Rwanda. He supervises and carries out counselling activities and psychotherapy to migrants in Italy and supervises several centres that belong to the national "Sistema di protezione per richiedenti asilo e rifugiati".

He is the editor-in chief of the oldest Jungian Journal in Italy, the *Rivista di Psicologia Analitica*, and had been a deputy editor for Europe of the *Journal of Analytical Psychology* for six years (2013–19). He was a guest lecturer in Germany, Switzerland, United Kingdom, USA, Japan, Slovenia, Greece and Denmark, and has published over 90 articles and books.

In 2019, he was a visiting professor at Kyoto University, Japan. In October 2020 he co-organized the Conference on Analysis and Activism, San Francisco, USA.

He lives between Rome and Cagliari, Italy.

Program srečanja

Petek, 4.06.2021

- 9.00-9.30 Pozdravni govor
dr. Romana Kress, predsednica SKZP, transpersonalna psihoterapevka
dr. Ivana Kreft Hausmeister, predsednica Programskega odbora, geštalt izkustvena psihoterapevka
- 9.30-11.30 Plenarno predavanje:
Družbena angažiranost terapevta - več terapevt svoj dolg?
Tomaž Flajs, geštalt psihoterapevt
Vključuje predavanje, 15 minut odmora in vprašanja udeležencev.
- 11.30-13.30 Odmor
- 13.30-15.30 Diskusija:
Darilo psihoterapije: Kako ponovno vzpostaviti medsebojno komunikacijo in sodelovanje v času polarizacij?
mag. Miran Možina, sistemski psihoterapevt in
dr. Stefano Carta, jungovski analitik
doc. dr. Lea Šugman Bohinc, sistemska psihoterapevka bo modera-
torka diskusije
*Diskusija bo potekala v angleškem jeziku brez prevoda.
Vključuje diskusijo med gostoma, 15 minut odmora in vprašanja udeležencev.*
- 15.30-16.00 Odmor
- 16.00-17.30 Delavnice
- 20.00 Oglad filma v Kinodvorovi spletni platformi

Sobota, 5.06.2021

- 8.00-8.30 Jutranja meditacija z mag. Majo Bajt
- 9.30-11.30 Plenarno predavanje:
Podpora človekovemu dostojanstvu ni samo ena zgodba
Joanna Kato, mag. psihologije, geštalt terapevka
*Predavanje bo potekalo v angleškem jeziku brez prevoda.
Vključuje predavanje, 15 minut odmora in vprašanja udeležencev.*
- 11.30-13.30 Odmor
- 13.30-15.30 Plenarno predavanje:
Ekstremni (politični) dogodki in človeška pogojenost: upor, sprjaznjenje in/ali preživetje?
dr. Vlasta Jalušič, profesorica, publicistka in raziskovalka
Vključuje predavanje, 15 minut odmora in vprašanja udeležencev.
- 15.30-16.00 Odmor
- 16.00-17.30 Delavnice
- 20.00 Oglad filma v Kinodvorovi spletni platformi

Nedelja, 6.06.2021

- 8.00-8.30 Jutranja meditacija z mag. Majo Bajt
- 9.30-11.30 Plenarno predavanje:
Psihoterapija in politika: vrhunec in prispevek k spremembi - ALI narcistična popolna izguba časa, ki služi izključno terapevtu?
dr. Andrew Samuels, jungovski analitik
*Predavanje bo potekalo v angleškem jeziku brez prevoda.
Vključuje predavanje, 15 minut odmora in vprašanja udeležencev.*
- 11.30-12.00 Odmor
- 12.00-13.00 **Vzroki in posledice kršenja meja spolne nedotakljivosti v psihoterapiji**
Metka Furlani in Ana Matijević, članici Častnega razsodišča SKZP
- 13.00 Zaključek

Urnik in povzetki delavnic

Petek, 4. 6. 2020

16.00 - 17.30

Št. udeležencev:

1.	Aleksandra Strne Posameznik in družba – psihoanalitični pogled <i>predavanje</i>	100
2.	Tanja Krist Delo s kulturnimi razlikami v psihoterapiji <i>delavnica</i>	100
3.	Barbara Krnc Model javnega varstva duševnega zdravja, kot ga je razvil utemeljitelj Teorije izbir dr. William Glasser in njegovo izvajanje v Sloveniji <i>delavnica</i>	100
4.	Robert Masten Psihoterapevtke in psihoterapevti kot dejavniki zdravljenja družbe <i>predavanje</i>	100

Sobota, 5. 6. 2020

16.00 - 17.30

Št. udeležencev:

5.	Martin Lisec in Alenka Vujkovic Stopinje v svobodo. Predstavitev projekta psihoterapevske in psihosocialne pomoči za obsojene osebe v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig <i>delavnica</i>	100
6.	Maja Sedmak Cvelbar Izgubljeno s prevodom: Ko terapija poteka v tujem jeziku <i>delavnica</i>	30
7.	Ana Jagrič Eksternalizacija problemov kot način osvobajanja ponotranjenih družbenih diskurzov <i>delavnica</i>	30
8.	Tatjana Verbnik Dobnikar in Julija Pelc HALOOO..., HALOOO... SE SLIŠ'MOOO? Psihološka pomoč na daljavo <i>delavnica</i>	40
9.	Aleša Sicherl in Maja Gostič Skriti kulturni skript – študiji primera dela s prosilci za azil <i>prikaz primera</i>	15

1. **Aleksandra Strne, psihoanalitična psihoterapija,**
univerzitetna diplomirana teologinja, psihoanalitična terapevtka,
Evropska zveza psihoanalitičnih pristopov – Slovenija

Aleksandra Strne je psihoanalitična terapevtka, ki že 10 let s samostojno terapevtsko prakso deluje v Centru za osebnostni razvoj in psihoterapijo – CORP v Ljubljani. Poleg terapevtskega dela jo zanima delovanje oziroma vzroki nedejavanja družbe. Ukvarja se z vprašanji, zakaj so ljudje pogosto zatirani, neena-kopravni, nerealizirani znotraj družbenega sistema in zakaj se temu ne uprejo ali tega celo ne opazijo. Njeno mnenje je, da se posamezniki premalo zavedajo vpliva družbe in kulture na posameznikov razvoj osebnosti in na vsakodnevno odločanje o pomembnih in manj pomembnih zadevah, ki vplivajo na njihovo življenje. Preprosto se ne odločajo in tako nezavedno prepuščajo svojo moč in s tem usodo v tuje roke. Zaradi tega nezanimanja in predvsem nezavedanja se njihov jaz ne krepi, ampak postaja vse šibkejši. Pri takem posamezniku se krepi področje nezavednega, saj gre skozi življenje z zaprtimi očmi. Pogosto imajo posamezniki poleg psihičnih težav tudi občutek, da so kot list v vetru, ki ga usmerjajo zunanje sile, na katere nimajo vpliva. Pri delu s klienti je prišla do spoznanja, da se to spremeni, če človek ne podlega avtomatizmu dneva in če se suvereno in odgovorno odloča o vsakodnevnih možnostih, ki mu jih prinaša življenje. Samo tako okrepljen in ozaveščen posameznik lahko prispeva tudi k razvoju družbe.

Posameznik in družba – psihoanalitični pogled

Oblika prispevka: predavanje

Maksimalno število udeležencev: 100

Ključne besede: posameznik, socializacija, družba, oseba, status posameznika, človekove pravice, odločanje, svoboda

Kot psihoanalitična terapevtka se ukvarjam s posamezniki in raziskujem vzroke osebnostnih motenj, tesnob, travm in primanjkljajev v njihovi zgodovini in njihovem nezavednem delu. Seveda se ves čas zavedam, da je vsak posameznik odraščal znotraj družbe in da so tudi vzgoja in prevladujoče ideologije tistega časa, v katerem je odraščal, poleg genetike prispevale k temu, kakšna osebnost je postal.

V predavanju bom predstavila razvoj osebnosti človeka, ki se dogaja neločljivo povezano z družbo, v katero je rojen. Človek z rojstvom vstopi v proces počlovečenja. Človek se ne rodi vnaprej, kot je to značilno za žival, ki je preko nagonov že določena, ampak človek preko procesa socializacije in izgradnje osebe to šele

postane. Človek postane človek, tako da vstopi v svet simbola, svet besede. Da bi človek dejansko uresničil vse svoje možnosti in zmožnosti, mora doseči določeno stopnjo budnosti, samozavedanja. Osvetliti mora svoje nezavedne vzorce, ki jih je dobil v procesu socializacije, ker jih je kot otrok sprejemal z vso otroško samo-umevnostjo. To mu šele omogoča odločanje in s tem krepitev jaza, preseganje vzorcev, ki ne delujejo, ter aktivno kreiranje novih. Psihoterapevti smo v današnji družbi dobili poseben vpogled v to dinamiko, zato imamo tudi posebno vlogo in odgovornost, da pozitivno vplivamo na nadaljnji razvoj posameznika in posledično tudi na družbo. Pomembno je, da bolj in bolj prepoznavamo nastajanje osebnosti in vplive, ki zavirajo njen razvoj v najboljšem možnem obsegu.

2. **Tanja Krist, transakcijska analiza,**
profesorica športne vzgoje, psihoterapevtka transakcijske analize in supervizorka (PTSTA-P), Sloventa

Tanja Krist dela v zasebni praksi v Ljubljani in Naklem. Pri svojem delu velik del pozornosti namenja somatski izkušnji in notranjemu doživljanju človeka v medosebnih odnosih. Zadnje čase svoj strokovni interes usmerja k področju kulturnega skripta in etike.

Delo s kulturnimi razlikami v psihoterapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno število udeležencev: 100

Ključne besede: kulturne razlike v psihoterapiji, družbeno vedenje in norme, jezik, predsodki in fantazije, pripadanje

Pri psihoterapevtskem delu se vedno pogosteje srečujemo s klienti, ki so odraščali in/ali živeli v kulturah, ki so drugačne od naše. V kontaktu se te razlike kažejo na različne načine. Našo psihoterapevtsko izkušnjo lahko bogatijo, včasih pa lahko predstavljajo izziv in celo ovirajo psihoterapevtski proces. Na delavnici bomo posvetili pozornost specifikam dela s kulturnimi razlikami v družbenem vedenju, normah in jeziku, s katerimi se srečujemo pri psihoterapevtskem delu s klienti iz drugih kultur. Izpostavili bomo pomembne dele psihoterapevtskega procesa, pri katerih je pomembno, da se zavedamo kulturnih razlik med psihoterapevtom in klientom. Iskali bomo načine dela s temi razlikami. Dotaknili se bomo tudi pomena zavedanja predsodkov in fantazij v teh odnosih. Raziskovali bomo izkušnje pri delu s klienti, s katerimi prepoznavamo kulturne razlike.

3. Barbara Krnc, realitetna terapija,

univerzitetna diplomirana pedagoginja in sociologinja kulture, psihoterapevka realitetne terapije, Društvo za realitetno terapijo, Evropski inštitut za realitetno terapijo

Barbara Krnc se je profesionalno kalila v šolstvu in zavodu za prestajanje kazni zapora. V izobraževanju za pridobitev naziva psihoterapevka realitetne terapije v okviru Evropskega inštituta za realitetno terapijo deluje v vlogi učitelja trenerja, supervizorja klinične prakse in terapevta za osebno izkušnjo. Na Evropskem inštitutu za realitetno terapijo je koordinatorka večletnega programa Tečaj teorije izbire za vsakogar, ki je namenjen vsem zainteresiranim posameznikom in skupinam, ki želijo vzdrževati duševno kondicijo s pomočjo Teorije izbire. V Kopru ima dvajsetletno zasebno psihoterapevtsko prakso in največ izkušenj z vedenjskimi in vzgojnimi težavami, problematiko s področja zasvojenosti, izgorelosti, partnerskih odnosov, psihosomatskih bolezni in drugih bolezni v duševnem zdravju.

Model javnega varstva duševnega zdravja, kot ga je razvil utemeljitelj Teorije izbire dr. William Glasser, in njegovo izvajanje v Sloveniji

Oblika prispevka: predstavitev in delavnica

Maksimalno število udeležencev: 100

Ključne besede: javno duševno zdravje, vloga psihoterapevtov in svetovalcev, duševno zdravje kot ločena entiteta od duševne bolezni, nesrečnost v odnosih in edukacija, prepričanja o zunanjem nadzoru, teorija izbire, realitetna terapija

Duševno zdravje predstavlja velik javni zdravstveni problem. Trditev velja že za čas pred pandemijo. Če bi v zdravstveni ustanovi izrazili željo izboljšati svoje duševno zdravje, ne da bi imeli eno od diagnoz, naštetih v DSM, vam ne bi imeli ravno česa ponuditi. Medicinski model ne nudi zadostnih rešitev na vprašanja duševnega zdravja niti v primerih postavljenih diagnoz. Ob aktualnih razmerah pa smo kot družba pred stopnjujočo kompleksnostjo izzivov s področja duševnega zdravja. Nova soočenja prinaša tudi prihajajoča realnost pokoronskega časa in psihoterapevti imamo pomembno vlogo pri sooblikovanju politike izboljševanja kakovosti duševnega zdravja.

Ameriški psihiater dr. William Glasser je model javnega varstva duševnega zdravja predstavil tudi v svoji knjigi »Opozorilo: psihiatrija je lahko nevarna

za vaše duševno zdravje«. V zasledovanju krepitev duševnega zdravja je skozi svojo dolgoletno prakso osnoval izkustvene, na teorijo izbire usmerjene skupine oziroma TI skupine z rednimi srečanji dvakrat mesečno.

Evropski inštitut za realitetno terapijo zadnjih deset let v Sloveniji organizira in izvaja skupine, v katere se vključujejo zainteresirani posamezniki, ki želijo vzdrževati duševno kondicijo s pomočjo razumevanja človekovega delovanja, kot ga razlaga Teorija izbire. Pri tem je naše (ne)zadovoljstvo v življenju in duševno zdravje neposredno povezano s prepričanji, iz katerih izhajamo.

Svetovanje, psihoterapija in edukacija so pomembni gradniki modela javnega varstva duševnega zdravja in lahko s premišljeno družbeno umestitvijo predstavljajo pomemben prispevek v zasledovanju kakovosti življenja in duševnega zdravja posameznika in družbe.

4. Izr. prof. dr. Robert Masten, integrativna psihoterapija,

specialist psihološkega svetovanja, integrativni psihoterapevt, Slovensko društvo za integrativno psihoterapijo

Robert Masten je izredni profesor na Oddelku za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Predava predmete s področja psihoterapije in klinične psihologije. Je integrativni psihoterapevt (EAG FPI).

Psihoterapevtke in psihoterapevti kot dejavnik zdravljenja družbe

Oblika prispevka: predavanje

Maksimalno število udeležencev: 100

Ključne besede: družba, procesi, angažiranost, pogum

Slovenska družba je zaznamovana z izrazito obremenilnimi družbenimi okoliščinami. Kot taka deluje kot disfunkcionalno okolje, ki ne prispeva k duševnemu blagostanju ljudi. Toda če smo to družbo sami poslabšali, potem jo lahko tudi sami izboljšamo. Poskušali bomo odgovoriti na vprašanja, kot so: kako in koliko k zdravljenju družbe lahko doprinesemo psihoterapevti; v kolikšni meri so dejavniki zdravljenja družbe primerljivi z dejavniki zdravljenja posameznih oseb; v kolikšni meri naj bi bili ali pa celo moramo biti družbeno angažirani; kako naj ravnamo v primeru družbene angažiranosti: s pozicije tretje osebe kot »pridigarji« ali z zgledom konstruktivnega delovanja v težavnih situacijah, npr. kako vzdrževati odnos s tistimi, do katerih imamo najbolj negativna stališča. Izhajam iz izhodišča, da narativi, ki so prisotni v javnem prostoru, lahko spreminjajo

disfunkcionalne kolektivne reprezentacije; da so za premik na boljše potrebne ključne osebe, ki učijo z zgledom (zakaj to ne bi bili psihoterapevti/terapevte?); da je treba dobre prakse javnega delovanja vaditi in da je javno prikazana solidarnost univerzalno zdravilna. Za vse to je potrebna določena stopnja osebne suverenosti, ki jo potrebujemo tudi pri delu s posamezniki in posameznicami.

Ker smo psihoterapevti sami, kot vsi drugi ljudje, zaznamovani z razlikami v pogledih, stališčih in delovanjih, je oder študijskih dni SKZP najboljša priložnost za preizkus lastne vloge v družbenem kontekstu.

5. **Mag. Martin Lisec, logoterapija,**

magister teologije, logoterapevt, Društvo Logos

Mag. Alenka Vujkovic, logoterapija,

univerzitetna diplomirana ekonomistka, logoterapevtka, Društvo Logos

Mag. Martin Lisec je logoterapevt, predavatelj, mediator, kovč. Je ustanovitelj in direktor Inštituta Stopinje ter strokovni vodja izobraževalnih programov Inštituta Stopinje. V preteklosti je ustanovil in kot direktor vodil projekt Skala, ki še danes velja za pionirski projekt uličnega dela v Sloveniji. Bil je tudi soustanovitelj in direktor Inštituta Concordia, ki je med prvimi v Sloveniji ponudil kakovostna izobraževanja za družinske, šolske in gospodarske mediatorje. V Zavodu za prestajanje kazni zapora na Igu je od leta 2013 deloval kot prostovoljec, od leta 2019 pa vodi projekt Stopinje v svobodo. Leta 2019 mu je takratna ministrica za pravosodje Andreja Katič podelila pohvalo za njegovo delovanje v zaporskem sistemu. Poleg omenjenega projekta v ZPKZ Ig izvaja še druge projekte v drugih slovenskih zavodih za prestajanje kazni zapora, sodeluje pa tudi z Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij pri strokovnem usposabljanju zaposlenih v zaporskem sistemu. Cenjen in iskan je kot terapevt, predavatelj, kovč in osebni svetovalec v podjetjih in javnih ustanovah. Zaposlen je na Inštitutu Stopinje.

Alenka Vujkovic je po končanem študiju ekonomije dolga leta delala v neizprosnih pogojih korporativnega okolja na različnih delovnih mestih. Od leta 2005 dalje se je na različne načine veliko ukvarjala tudi z ljudmi – kot vodja, motivatorica, članica in vodja projektnih skupin itd. Spoznala je veliko stisk, ki jih ljudje doživljajo tako zaradi vse težjih pogojev dela kot zaradi osebnih problemov. Po končanem šolanju iz psihoterapije leta 2013 je odprla svojo psihoterapevtsko prakso, v kateri deluje še danes. Od leta 2016 dalje sodeluje pri izvajanju raznih programov v ZPKZ Ig, od leta 2019 pa je pri Inštitutu Stopinje tudi delno zaposlena za izvajanje projekta Stopinje v svobodo. Poleg tega se ukvarja tudi s svetovanjem

v podjetjih na področju psihosocialne pomoči. Od leta 2016 sodeluje pri izvajanju programov v ZPKZ Ig, od leta 2019 pa je pri Inštitutu Stopinje tudi delno zaposlena za izvajanje projekta Stopinje v svobodo.

Stopinje v svobodo. Predstavitev projekta psihoterapevtske in psihosocialne pomoči za obsojene osebe v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno število udeležencev: 100

Ključne besede: duševno zdravje, logoterapija, zapor, depresija, anksioznost, smisel, reintegracija

Preventivni pilotni projekt za krepitev duševnega zdravja Stopinje v svobodo, ki ga izvaja Inštitut Stopinje, je namenjen pripornicam in obsojenkam, ki prestajajo kazen zapora v Zavodu za prestajanje kazni zapora Ig, njihovim otrokom, partnerjem in družinskim članom. V projekt so vključeni tudi strokovni delavci in pravosodni policisti iz ZPKZ Ig. S projektom, ki je zasnovan kot celovit projekt varovanja in krepitev duševnega zdravja, nudimo program psihosocialne pomoči posebej ranljivim skupinam ter povečujemo dostopnost do preventivnih programov in programov pomoči, zlasti na področju duševnega zdravja, ter posledično zmanjšujemo neenakosti v zdravju. Pilotni projekt krepi pri deležnikih, ki jih naslavljamo, duševno zdravje ter jim pomaga pri premagovanju stisk in depresivnosti, zmanjšuje anksioznost, preventivno deluje zoper samomorilnost. Psihoterapevtsko svetovanje jih spodbuja k osebni rasti, jih opolnomoči za sprejemanje odločitev in jim pomaga na novo zastaviti življenjske cilje, kar krepi pozitivno samopodobo deležnikov in jim pomaga pri reintegraciji po prestani zaporni kazni. Projekt zapolnjuje vrzel na področju duševnega zdravja, s katero se soočajo vsi, ki so na kakršenkoli način vpeti v zaporniški sistem.

V okviru pilotnega preventivnega projekta za krepitev duševnega zdravja Stopinje v svobodo potekajo različne dejavnosti: individualna psihoterapevtska obravnava in psihoterapevtsko svetovanje za pripornice in obsojenke, pogovorna skupina Premisleki za obsojenke, pogovorna skupina Peron za pripornice, program Mavrični dan za obsojenke in njihove otroke, preventivne dejavnosti za krepitev duševnega zdravja Pozdrav poletju in Pozdrav jeseni ter izobraževanja za zaposlene v zaporskem sistemu. Na delavnici bomo predstavili družbene učinke projekta.

6. Maja Sedmak Cvelbar, transakcijska analiza,
univerzitetna diplomirana psihologinja, Sloventa

Maja Sedmak Cvelbar je psihologinja, psihoterapevka transakcijske analize, učiteljica in supervizorka, ki dela v zasebni praksi v Sežani. Poleg dela z odraslimi del prakse namenja delu z otroki in mladimi, kjer leži tudi njena strast. Veliko izkušenj ima z delom z anksioznimi motnjami in travmo. Vedno več dela namenja tudi superviziji in učenju novih psihoterapevtov.

Izgubljeno s prevodom: Ko terapija poteka v tujem jeziku

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno število udeležencev: 30

Ključne besede: medkulturne razlike, tuj jezik, psihoterapija

Psihoterapijo brez pogovora si težko predstavljamo. Kaj pa se zgodi, ko imamo tuje kliente in psihoterapija ne more potekati v njihovem maternem jeziku? Globalizacija, spletno delo in večje število migrantov so privedli do tega, da se pogosteje srečujemo s klienti, s katerimi nimamo skupnega maternega jezika. Pogosto se v drugem jeziku težje izražamo, predvsem če ga ne poznamo dovolj dobro, kar pa lahko vpliva tudi na naše občutke in čustva, saj so ta pogosto manj intenzivna, ko uporabljamo drug jezik. Nam je lahko uporaba tujega jezika v pomoč ali oviro pri predelovanju travmatičnih izkušenj? Občasno lahko zaradi prevoda pripoved izgubi barvo in intenzivnost, kar pa nam omogoča boljše metaperspektivo. Jezika seveda ne moremo ločiti od kulture in kulturne pripadnosti, saj je jezik sestavni del kulture. Na delavnici bomo spregovorili nekaj o teoriji o jeziku, dvojezičnosti in kako jezik vpliva na psihoterapevtski proces, z ustvarjalnimi vajami pa bomo raziskovali naš odnos do jezika, kulture in kako lahko to uporabimo v psihoterapiji.

7. Ana Jagrič, sistemska psihoterapija,
univerzitetna diplomirana socialna delavka, specializantka sistemske psihoterapije, asistentka na Fakulteti za socialno delo

Ana Jagrič je zaposlena kot asistentka na Fakulteti za socialno delo in dela tudi kot specializantka sistemske psihoterapije. Trenutno je v zaključni fazi pripravljanja doktorskega dela, kjer se posveča raziskovanju prispevka narativnih pristopov in eksternalizacije. Je avtorica številnih prispevkov in člankov s področja socialnega

dela in psihoterapije. Pri svojem delu se poleg narativnih pristopov in eksternalizacije posveča temam, kot so učinkovitost procesov podpore in pomoči, kibernetika spremembe, sinergetika, hipnoza, dialoški in v rešitev usmerjeni pristopi itd.

Eksternalizacija problemov kot način osvobajanja ponotranjenih družbenih diskurzov

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno število udeležencev: 30

Ključne besede: narativna terapija, socialni konstrukcionizem, internalizacija družbenih pripovedi, ponovno pisanje zgodbe, dialoška praksa

V okviru delavnice se bodo udeleženci spoznali z nekaterimi ključnimi koncepti narativnih pristopov z eksternalizacijo. Narativni pristopi temeljijo na predpostavki, da ljudje svoje izkušnje organiziramo na način zgodbe. H konstruiranju te naracije pomembno prispevajo procesi ponotranjenja aktualnih družbenih diskurzov. Tovrstna internalizacija družbenih pripovedi prispeva k identifikaciji ljudi s konstrukti, ki te naracije oblikujejo. Človek tako postane »problematičen«, ker ne zadovoljuje aktualnih družbenih kriterijev. S tem razumevanjem terapevt vodi pogovor na način, v katerem ljudje svoje ponotranjene konstrukte eksternalizirajo. Ljudi povabi, da npr. svoje probleme zagledajo, zaslišijo ali začutijo kot ločene od sebe oz. svoje identitete, in sicer kot pozunanjene entitete z značilnimi vzorci delovanja. To v trenutku spremeni zorni kot v odnosu do problema in spodbudi ljudi, da si zastavijo nove cilje, ki jih zmorejo doseči. Udeleženci se bodo na delavnici preizkusili v vodenju pogovora z eksternalizacijo. Urili se bodo v raziskovanju odnosa problema z osebo in s tem pridobivali pomembne izkušnje, kako prispevati k eksternalizaciji nekaterih ponotranjenih družbenih diskurzov.

8. Julija Pelc, geštalt psihoterapija,
univerzitetna diplomirana psihologinja, specialistka psihološkega svetovanja, geštalt psihoterapevka (EAGT, EAP), geštalt izkustvena družinska terapevka, Core Evolution psihoterapevka, certificirana EuroPsy psihologinja, izvajalka supervizij, SLOGES
Mag. Tatjana Verbnik Dobnikar, geštalt psihoterapija,
univerzitetna diplomirana socialna pedagoginja, geštalt psihoterapevka (EAGT, EAP), geštalt izkustvena družinska terapevka, supervizorka in jungovska kovčinja, SLOGES

Julija Pelc ima 38-letne izkušnje na področjih izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva in prometa. Pri delu se srečuje s posamezniki in družinami, tudi z zahtevnimi travmatskimi izkušnjami, kot so spolne zlorabe. Kot zunanja sodelavka je dejavno vpeta v izobraževanje bodočih psihoterapevtov na Fakulteti Sigmunda Freuda v Ljubljani in na Inštitutu za družinsko terapijo (geštalt izkustvena družinska terapija) ter širše. Zaključeno ima izobraževanje, ki omogoča pridobitev evropske diplome iz supervizije. Pridobila je tudi naziv Core evolution psihoterapevka, pogloblja znanja na področju Expressive Art therapy. Na različnih področjih sodeluje kot prostovoljka (RK, Samarijan, NIJZ). Aktivna je v Psihosocialni svetovalnici za študent(k)e in zaposlene Univerze v Ljubljani. Je inštruktorica prve psihosocialne pomoči v primeru naravnih in drugih nesreč, kriznih dogodkov. Svoje delo dejavno predstavlja na mednarodnih konferencah in posvetih, izvaja seminarje in objavlja prispevke. Vodi svojo zasebno svetovalnico in strokovni svet pri Društvu psihologov Slovenije.

Tatjana Verbnik Dobnikar je svojo profesionalno pot začela v šolskem polju, najprej kot učiteljica slovenskega jezika, jo nadaljevala kot socialna pedagoginja v šolski svetovalni službi in tako pridobila 30-letne izkušnje v šolstvu. Vzporedno je razvijala svojo terapevtsko prakso. Zadnjih deset let je zunanja sodelavka na Pedagoški fakulteti, kjer sodeluje pri izvajanju predmetov, povezanih s praktičnimi vsebinami svetovanja, mediacije, vodenja skupin, dela s starši in uporabo geštalt terapije pri pomoči z umetnostjo. Na Fakulteti za psihoterapijo Sigmunda Freuda v Ljubljani je vodja pristopa za geštalt terapijo. Vodi zasebno svetovalnico za psihološko in pedagoško svetovanje ArsAurora, v kateri izvaja psihoterapijo za posameznike, pare in družine. Izvaja tudi klinično supervizijo ter supervizijo za strokovne delavce s področja dela z mladimi, svetovalne delavce ter za vodilne kadre. Njeno posebno veselje sta delo s sanjami in uporaba umetnosti pri terapevtskem delu. Je predsednica Slovenskega društva za geštalt terapijo.

HALOOO ..., HALOOO ... SE SLIŠ'MOOO? – Psihološka pomoč na daljavo

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno število udeležencev: 40

Ključne besede: prva psihosocialna podpora, oblike psihološke pomoči na daljavo, krizne intervencije, razlikovanje od psihoterapije, različne izkušnje

Različni življenjski dogodki in situacije lahko doprinesejo k temu, da se kot posamezniki, skupnost ali družba znajdemo v krizi, pojavijo se nepričakovano

in zamajejo ravnovesje. Kriza v svojem izvornem pomenu predstavlja tudi prelomnico, točko preobrata, kjer je pomembno sprejemanje odločitev. Takrat lahko potrebujemo podporo in pomoč strokovnjakov in/ali prostovoljcev. Ustrezno usposobljeni strokovnjaki sledijo korakom prve psihosocialne podpore in psihološke pomoči, katere osnovni namen je podpora klicalcu, da vzpostavi in okrepi občutek varnosti, povezanosti z drugimi, da ga opolnomoči, da mu pomaga ustvariti pogoje za pomiritev in ohranjanje upanja ter nudi informacije o drugih možnih oblikah pomoči. Delavnica je informativna in izkustvena. Udeleženci se seznanijo s strukturo in organizacijo prve psihosocialne pomoči, v nadaljevanju pa s principi in koraki, kako dobro poskrbeti za klicalce, še posebej v primeru specifičnih kriznih situacij in stanj. Spoznajo razlike med nudenjem psihološke pomoči in psihoterapevtsko obravnavo.

9. **Aleša Sicherl, transakcijska analiza,** diplomirana ekonomistka, specializantka transakcijske analize, Društvo za Transakcijsko analizo Slovenije – Sloventa, ITAA
Maja Gostič, transakcijska analiza, magistrica psihologije, doktorska kandidatka, specializantka transakcijske analize, Inštitut za Integrativno psihoterapijo in svetovanje IPSA, EATA

Aleša Sicherl, specializantka transakcijske analize pod mentorstvom Tonyja Whita, PTSTA, dela v zasebni praksi v Ljubljani in je članica delovne skupine za begunce pod okriljem SKZP. V sodelovanju s Slovensko filantropijo posameznikom in skupinam migrantov, kot so prosilci za mednarodno zaščito in osebe s priznano mednarodno zaščito, nedokumentirani migranti in drugi migranti, nudi svetovanje, informiranje, psihosocialno in psihoterapevtsko pomoč.

Maja Gostič je zaposlena kot mlada raziskovalka in asistentka na ZRC SAZU. V svoji doktorski disertaciji se posveča konceptu intimnosti v zvezah na daljavo. Na IPSI je zaključila napredni trening transakcijske analize TA-202, trening čuječnosti in 1. stopnjo EMDR. V popoldanskem času individualno dela s klienti v zasebni praksi v Ljubljani, vodi trening asertivnosti na društvu Altra in je članica delovne skupine za begunce pod okriljem SKZP.

Skriti kulturni skript – študija primera dela s prosilci za azil

Oblika prispevka: prikaz primera

Maksimalno število udeležencev: 15

Ključne besede: migranti, kulturni skript, referenčni okvir, predsodki, transkulturni stres

V letu 2019 je bilo po svetu 29,5 milijona beguncev – razseljenih ljudi, ki iščejo varno okolje za preživetje. Razlogi odhoda iz domovine so različni, skupna pa jim je življenjska ogroženost. Iskanje azila v tuji državi je čustveno zahtevna izkušnja, ki pogosto dolgo traja in vsebuje nenehen strah pred vrnitvijo v državo izvora. Kot terapevti imamo veliko verjetnost, da se na svoji poti srečamo s klientom, ki živi svojo unikatno migracijsko izkušnjo.

Prosilci za azil sobivajo z ljudmi, ki ne govorijo njihovega jezika, nimajo istih navad, prepričanj, vedenj, načinov čustvovanja. Doživljajo močan transkulturni stres ali krizo kulturne identitete, ker ne razumejo jezika države gostiteljice, norm in nenapisanih pravil. Tudi neverbalna komunikacija v novi kulturi je zapletena in za dešifriranje in učenje pogosto celo težja kot govorjeni jezik. Imeti telo z lastnostmi, ki vizualno kažejo na »tujost«, lahko v okolici sproži vedenja, ki odsevajo predsodke do marginaliziranih skupin.

Ustrezna psihosocialna podpora in psihoterapija lahko priseljencem pomagata pri socialni in psihološki vključenosti v nov kontekst življenja. V tem procesu moramo kot strokovnjaki skupaj z našimi klienti »migrirati« od želja in pričakovanj do določene resnice in rezultatov. Ob tem moramo biti pripravljeni vzdržati negotovost in ohraniti zdrav dvom. Za klienta in terapevta to postane priložnost, da postaneta manj etnocentrična ter povečata zavedanje svojih lastnih predpostavk, predsodkov in stereotipov. Na podlagi dveh študij primera bomo reflektirali potencialne prepreke ali močne plati v individualnem terapevtskem delu s prosilci za azil, pri čemer si bomo pomagali z zastavljanjem nepredvidljivih vprašanj.

Kulturni skript je zanimivo področje v psihoterapiji, če ga znamo prepoznati in konstruktivno vpeljati v naše delo z ljudmi. Zavedanje okvira lastne kulture nam daje iztočnice za spodbujanje medkulturne komunikacije in omogoča, da nas klienti poučujejo o svojih referenčnih točkah. Namen naše skupne diskusije bo osvetliti skriti kulturni skript, ki lahko ovira ali obogati naše delo z večkulturnimi populacijami.

Spremljevalni program

Jutranja meditacija

Mag. Maja Bajt,

univ. dipl. psih., spec. integrativne psihoterapije, učiteljica čuječnosti, Inštitut tukaj in zdaj

Sobota: Jutranja meditacija – čuječnost

Čuječnost – biti prisoten tukaj in zdaj, zavedati se telesnih občutij, misli, čustev, dejanj, zaznav iz okolice na odprt, radoveden, nepresojajoč način, s prijaznostjo in naklonjenostjo do sebe – je lahko eno izmed pomembnejših psihoterapevtskih orodij in virov stabilnosti in notranjega miru. Dan bomo začeli z jutranjo čuječno meditacijo. Potrebujete miren kotiček, blazino/podlogo za sedenje ali stol.

Nedelja: Jutranja meditacija – sočutje do sebe

Kadar nam je težko, bi morali zase poskrbeti kot za nekoga, ki ga imamo resnično radi. Sočutje do sebe lahko opredelimo kot sočutje, ki ga namenimo sebi, in ga sestavljajo tri komponente: čuječnost (prepoznavanje trenutka, ko nam je težko), prijazen odnos do sebe in skupna človeškost. Krepitev sočutne pozicije je v življenju psihoterapevta izjemnega pomena.

Dan bomo začeli z meditacijo sočutja do sebe. Potrebujete miren kotiček, blazino/podlogo za sedenje ali stol.

Ogled filmov na Kinodvorovi spletni platformi

Udeleženci 18. Študijskih dni za psihoterapijo si bodo lahko v času trajanja dogodka ogledali 3 filme. Cena ogleda je vključena v kotizacijo.